

El projecte RondCat: inventari i catalogació del patrimoni rondallístic català

Carme Oriol
Josep M. Pujol
Universitat Rovira i
Virgili, Tarragona

L'article presenta el Projecte RondCat, iniciat el març del 2000 i actualment en curs, consisteix en la localització, la documentació i la catalogació de les rondalles catalanes que s'han publicat des de fa prop de cent cinquanta anys en rondallaris o llibres miscel·lanis de folklore en el conjunt dels Països Catalans; la iniciativa vol fer conèixer l'important patrimoni rondallístic català i situar l'espai rondallístic català en el context de la recerca que es du a terme internacionalment en aquest àmbit.

The article presents the "Projecte RondCat" which started in March 2000 and is currently in progress, consisting of localising, documenting and cataloguing Catalan stories which have been published for nearly a hundred and fifty years in storybooks or miscellaneous folklore books within the Països Catalans. This initiative aims to make known important Catalan storytelling heritage and situate Catalan storytelling in the context of research which is being carried out internationally in this field.

El projecte RondCat, iniciat el març del 2000 i actualment en curs, consisteix en la localització, la documentació i la catalogació de les rondalles catalanes que s'han publicat des de fa prop de cent cinquanta anys en rondallaris o llibres de miscel·lànies de folklore en el conjunt dels Països Catalans.¹

Amb aquest projecte pretenem, d'una banda, fer conèixer l'important patrimoni rondallístic català a totes aquelles persones interessades en el tema i, d'altra banda, ens proposem situar l'espai rondallístic català en el context de la recerca que es du a terme internacionalment en aquest àmbit.

El projecte s'ha desenvolupat al voltant de dos eixos. El primer s'ha centrat en la localització i la consegüent documentació de les rondalles publicades des del 1853 fins al 2001 amb el propòsit de quantificar i valorar l'aportació dels nostres folkloristes. Per dur a terme de manera sistemàtica aquesta tasca hem creat la base de dades RondCat.

El segon eix del projecte ha anat en la direcció de dotar la rondallística catalana d'un instrument que li permeti ocupar el lloc que mereix en el context de la recerca rondallística a escala internacional. Aquest instrument és l'índex tipològic de la rondalla catalana, que ha estat fet d'acord amb les directrius del catàleg internacional *The types of the folktale* d'Antti Aarne i Stith Thompson (1961).

A continuació descriurem aquests dos grans eixos d'actuació que estaran precedits per una breu anàlisi de la situació de partida tant pel que fa a la tasca de recollida de rondalles com a les catalogacions parcials realitzades fins ara i als in-

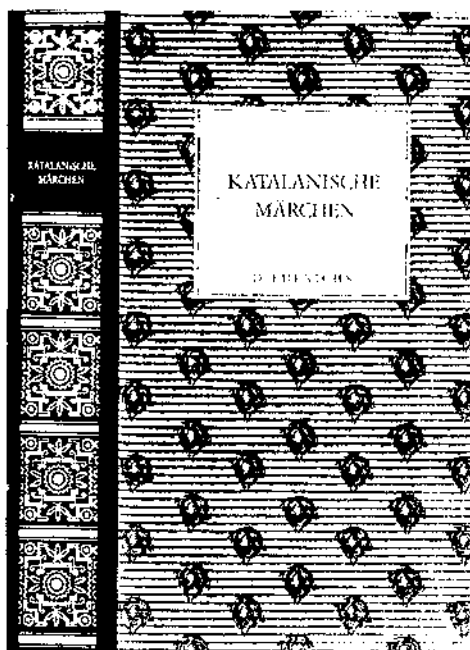
tents, anteriors al nostre projecte, d'elaborar un índex tipològic de la rondalla catalana.

La recerca rondallística als Països Catalans

Aquest projecte es du a terme quan és a punt de complir-se un segle i mig de recerca rondallística a les terres catalanes. En efecte, a la fi del mes de desembre de 1853, Manuel Milà i Fontanals (1818-1884) va publicar a la *Gaceta de Barcelona* una curta notícia sobre les rondalles a Catalunya amb una vintena de resums en espanyol. La primera col·lecció en català i en forma de llibre, però, són els tres volums de *Lo rondallaire* (1871-1875), de Francesc Maspons i Labrós.

Des d'aleshores, els aplecs de Pau Bertran i Bros (1909), Sebastià Farnés (1893), Jacint Verdaguer (1905), Valeri Serra i Boldú (1922) i Joan Amades (1950) han contribuït a fixar el patrimoni rondallístic de Catalunya. El bocí de Catalunya integrat a França ha tingut menys fortuna, i el recull primerenc de mossèn Esteve Caseponce (s. d. [1907]), respectuós amb l'argument, però farcit ça i lla de digressions d'interès piadós, continua sent el més extens. Pel que fa a Andorra, no ha estat objecte encara d'una recerca específicament rondallística, tot i que s'han recollit algunes narracions que formen part d'un llibre general sobre el folklore d'aquesta antiga senyoria feudal publicat recentment per Carme Oriol (1997).

Mallorca va afegir-se també des de la fi del segle XIX a la tasca de recuperació de les rondalles amb dos

Felix Karlinger i Johannes Pögl. *Katalanische Märchen*. München: Diederichs. 1982.

noms importants: mossèn Antoni M. Alcover, autor també del diccionari de la llengua catalana més extens, que va recrear amb un insuperable domini artístic les rondalles que ell mateix recollia (1885, 1896-1931), i l'arxiduc Lluís Salvador d'Àustria-Toscana (1895), que va fer una tasca etnogràfica important a l'illa. Recentment, la publicació de l'edició crítica de *L'aplec de rondaies mallorquines d'en Jordi d'es Racó* del primer (Alcover 1996, 1998, 2001) ha començat a posar a disposició dels estudiosos el text de les anotacions originals, i permetrà disposar de textos no sintetitzats pel recollector a partir d'informacions diverses.

En les altres zones, la recollecció s'ha produït bàsicament dintre del passat segle XX. A les terres valencianes, deixant de banda els reculls generals de materials folklòrics de Francesc Martínez (1912, 1920 i 1947) i d'Adolf Salvà (aplegats entre 1932 i 1939 però publicats el 1988), on també apareixen rondalles, les primeres col·leccions específicament rondallístiques es deuen al gramàtic i escriptor Enric Valor (1950, 1951, 1958, 1964, 1970), però la posteritat de Valor ha estat abundosa, i Joaquim González Caturra (1985, 1987), Josep Bataller (1981, 1986, 1997) i altres folklo-

1. El projecte, dirigit pels professors Carme Oriol i Josep M. Pujol, de la Universitat Rovira i Virgili, ha estat finançat pel Centre de Promoció de la Cultura Popular i Tradicional Catalana (a través dels contractes G935/132 i G934NO1/040-INF527) i per la Universitat Rovira i Virgili (dintre del programa de tècnics de suport a la recerca). Aquest finançament ens ha permès comptar amb els mitjans materials i humans necessaris, entre ells el de la dedicació íntegra al projecte de Mònica López Bages.

Valeri Serra i Boldú.
Rondalles populars. Vol. IV.
Il·lustrades per Mercè
Llimona, Josep Longòria i
Ricard Opisso. Barcelona:
Poliglota, 1932, 2a ed.
millorada. [1a ed. 1930].

ristes han anat omplint el buit que havia deixat la manca de recerca durant el segle XIX. La comarca del Carxe ha tingut una fortuna singular amb el recent recull d'Ester Llimona i Artur Quintana (1988), el primer que se n'ha ocupat.

Entre les zones darrerament incorporades a la tasca de recerca destaca la Franja d'Aragó, essencialment agrària, relativament petita i poc poblada, però en la qual en els darrers anys ha realitzat una fructífera recerca per una banda un extens equip, el cap visible del qual és Artur Quintana (1995, 1997), i per l'altra un investigador aragonès, Carlos González Sanz (1996a), fins al punt que pot dir-se que, comparativament, la Franja d'Aragó és la més densament coberta i la primera que compta sistemàticament amb reculls fets a base d'enregistraments magnetofònics.

En les altres zones, la recerca no ha estat tan intensa. La més extensa col·lecció menorquina continua sent la primera (1914), deguda al mallorquí Andreu Ferrer Ginard, tot i que no hi manquen algunes temptatives recents. L'illa d'Eivissa ha estat l'objecte d'una publicació primerenca de Josep Roure Torent (1948, basada en materials recollits

abans de la Guerra Civil per Hans Jakob Noeggerath), un petit recull de mossèn Isidor Macabich (1966) i una sèrie de publicacions de Joan Castelló Guasch (1953, 1955, 1961, 1974 i 1976a), molt elaborades des del punt de vista literari. Aquest mateix autor ha publicat un volumet de les mateixes característiques dedicat a l'illa de Formentera (Castelló Guasch 1976b).

La base de dades RondCat

La base de dades RondCat és l'eina metodològica bàsica que ens ha permès dur a terme l'inventari sistemàtic del patrimoni rondallístic català. Ha estat dissenyada especialment per introduir la informació relativa a cadascuna de les rondalles publicades en el període considerat. Aquesta informació apareix estructurada d'acord amb els cinc apartats següents:

1. Dades bibliogràfiques

Aquest apartat agrupa la informació necessària per poder localitzar el text íntegre de la rondalla. Hi hem referenciat les dades sobre la primera edició de la rondalla i també sobre les edicions posteriors. No hi hem fet constar, però, les adaptacions, les traduccions ni les versions antològiques.

Les dades bibliogràfiques inclouen: el títol de la rondalla, el nom i els cognoms del recollidor, el títol del recull, el número d'ordre de la rondalla dins del recull i l'any de la seva primera edició. A més, atès que la primera edició de la rondalla acostuma a ser de difícil accés, en una casella a part hem donat la referència bibliogràfica

corresponent a l'edició considerada com a preferent. Els criteris per a l'elecció de l'edició preferent han estat dos. D'una banda, hem tingut en compte que es tracti d'una edició recent i que, per tant, es pugui localitzar amb menys dificultat. D'altra banda, hem prioritzat l'edició millor des del punt de vista textual.

En aquest apartat també hem donat informació sobre els materials de treball utilitzats pel recol·lector que fan referència a les anotacions realitzades en el quadern de camp, a les transcripcions o als enregistraments magnetofònics. Aquest espai de la base de dades és especialment útil en el cas d'Antoni M. Alcover, ja que ens ha permès incloure les anotacions argumentals de les llibretes de treball del folklorista d'acord amb l'edició de Grimalt, actualment en curs.

Finalment, a les observacions indiquem els possibles errors tipogràfics o els canvis de títol que poden donar-se ocasionalment en determinades edicions de la rondalla.

2. Resum argumental

En aquest apartat donem un breu resum de la rondalla quan no se li pot assignar un número de l'índex Aarne/Thompson (1961). Si la rondalla té un argument que ja es troba descrit a l'índex, l'usuari de la base de dades trobarà el número corresponent a l'apartat «Dades catalogràfiques».

La descripció de l'argument en les rondalles que no tenen número Aarne/Thompson té un interès afegit, ja que permet localitzar textos a través d'una paraula clau. Per exemple, podem trobar rondalles en les quals intervinguin determi-

nats protagonistes (guineu, llop, gegant, dimoni...) o que se situïn en un espai determinat (castell, bosc, mar...) d'acord amb les nostres necessitats.

3. Dades de la versió

Aquest apartat conté les dades externes al text de la rondalla, com són: el lloc on s'ha recollit (amb indicació de la regió, la comarca i la localitat); el nom i els cognoms de l'informant o dels informants que l'han explicada (o el sobrenom, com passa més d'una vegada en el cas d'Antoni M. Alcover); i el mètode d'elaboració seguit pel recol·lector en el moment de preparar el text per publicar-lo (redacció, traducció o transcripció). L'apartat també reserva un espai per consignar-hi els casos de possibles «dependències» informatives. Així, amb les denominacions «base de» o «basada en» fem constar els «préstecs» que s'han produït entre els recol·lectors i que són importants, com és sabut, en el cas de Joan Amades.

4. Dades catalogràfiques

Aquest és un apartat que té un interès especial per als investigadors del món acadèmic. En la casella reservada al tipus AaTh hem posat el número corresponent al que figura a l'índex internacional Aarne/Thompson. Així per exemple, les versions que tenen el mateix argument que el de la coneguda rondalla *El llop i les cabretes* es cataloguen amb el número AaTh 123. I es procedeix igual amb totes les altres: *La Bella i la Bèstia* AaTh 425C, *La Ventafocs* AaTh 510A, *En Patufet* AaTh 700, *La rateta que escombrava l'escaleta* AaTh 2023, etc.

JOAN AMADES

CONTES CATALANS

*Els treballs de caràcter
rondallístic de Joan Amades
foren publicats en altres
països, com aquesta edició
feta a París l'any 1957.*

EDITIONS ERASME PARIS

En els casos de les rondalles que s'han format a partir de la suma o de la imbricació de diversos arguments, fem constar tots els números que hi intervenen. Quan l'argument de la rondalla catalana no té equivalent en l'índex internacional, deixem la casella en blanc i escrivim el resum de la rondalla en l'apartat «Resum argumental» tal com hem comentat abans.

Com que l'índex planteja sovint problemes de classificació, en la casella reservada a les notes, hem volgut deixar constància de les catalogacions alternatives proposades per altres investigadors que han catalogat anteriorment la rondalla. La nostra idea ha estat indicar només les divergències entre les catalogacions per tal de facilitar la feina als usuaris de la base de dades i, per tant, no hem anotat els casos en què hi ha hagut coincidència en la catalogació.

5. Informacions suplementàries

L'apartat inclou informació sobre aspectes formals i de contingut que puguin tenir interès per als usuaris de la base de dades. Així per exem-

ple, indiquem si una rondalla s'utilitza en situació explicativa o no. Aquesta dada permet buscar textos que expliquin, per exemple, l'origen d'un monument, com el pont del diable (AaTh 1191);² d'un accident geogràfic, com pot ser la formació d'un estany (AaTh 751);³ d'una dita, com «Qui tot ho vol, tot ho perd» (AaTh 832*);⁴ etc.

També especifiquem si la rondalla conté fórmules internes o finals i si aquestes contenen notació musical o no. Finalment indiquem si l'acció de la rondalla es localitza en algun indret geogràfic concret.

Aquestes dades poden tenir un especial interès didàctic, ja que permet als mestres i educadors buscar versions que els serveixin per explicar aspectes històrics, geogràfics o lingüístics d'una determinada localitat o comarca.

La catalogació de les rondalles catalanes

Les rondalles catalanes no van ser incloses per Ralph Boggs en el seu *Index of Spanish folktales* (1930), que va adoptar de manera expressa un criteri coherent des del punt de vista lingüístic, i fins a la segona revisió de l'índex Aarne/Thompson (1961) la via d'accés habitual a la rondallística catalana va ser el *magnum opus* d'Aurelio Espinosa (1946-1947), limitat als reculls més importants apareguts fins aleshores a Catalunya i Mallorca.

El primer intent de catalogació del patrimoni rondallístic català es deu a Walter Anderson. En aparèixer la *Rondallística* de Joan Amades (1950), Paul Delarue va començar a catalogar-la i va fer conèixer el

seu autor al folklorista de Kiel. Anderson, al seu torn, va catalogar l'obra de cap i de nou i va incloure la llista de tipus completa del recull a la ressenya que va publicar a *Schweizerisches Archiv für Volkskunde* (1954). Aquesta experiència li va fer veure l'interès i la necessitat de dur a terme la catalogació de tot el corpus rondallístic català, tasca que va emprendre amb el suport d'Amades, que li facilitava la bibliografia que li mancava i, quan això no era possible, li trametia fitxes amb resums. La mort d'Amades (17.1.1959) va afectar com és natural el desenvolupament dels treballs, i aquell mateix any, Anderson, al congrés de Kiel-Copenhaguen (19-29.8.1959), va fer una proposta —que va ser assumida per un comitè especial del congrés— per garantir la conservació dels materials del folklorista català i la continuació de la catalogació. Malauradament, les hereves d'Amades van posposar la realització del catàleg a l'acabament d'altres tasques que el folklorista havia deixat inacabades, i mentrestant, Walter Anderson va morir (23.8.1962) i el projecte va aturar-se definitivament (Oriol 1998, 1999a).

Malgrat tot, la segona revisió de l'índex Aarne/Thompson (1961) va introduir sistemàticament la remissió a la *Rondallística* de Joan Amades. No sabem qui va fer aquesta catalogació (Thompson havia rebut també fitxes d'Amades i Anderson havia expressat el desig de comunicar-li els seus materials), però Carme Oriol (1990), que l'ha estudiat i revisat, ha observat que no coincideix en tots els casos amb la publicada per Anderson i que conté una proporció relativament elevada

d'errors sense que en siguin conegudes les causes.

La catalogació definitiva de les rondalles catalanes, segons la revisió de 1961 de l'índex internacional, comença amb la tesi doctoral de Josep Antoni Grimalt (Universitat de Barcelona, 1975), dedicada a l'estudi de l'*Aplec* d'Alcover, que tanmateix ha romàs inèdita fins a l'actual edició crítica del recull alcoverià preparada per aquest mateix investigador (Alcover 1996, 1998 i 2001). Tot seguit, Josep M. Pujol (1982), des de la Universitat de Barcelona (Tarragona), va emprendre com a tesi de llicenciatura la tasca de catalogar la resta dels reculls catalans, excloent el d'Amades, atès que en un nombre bastant elevat de casos les versions publicades per aquest folklorista depenien visiblement de les anteriors i calia deixar primer enllestida la catalogació dels reculls anteriors a la *Rondallística*. Dos anys després, Carme Oriol (1984) culminava el treball de catalogació de les rondalles catalanes amb la seva tesi de llicenciatura (Universitat de Barcelona, Tarragona), dedicada precisament a Amades, que va permetre valorar per primer cop els deutes del famós folklorista amb els seus predecessors (Oriol 1999b). Malgrat que hagin restat també inèdites, nombrosos investigadors s'han beneficiat de les dues tesis de llicenciatura esmentades, a les quals els seus autors han donat lliure circulació.

En els darrers anys han estat publicats, o es troben en fase de publicació, dos catàlegs que afecten el patrimoni rondallístic català. Cal assenyalar, en primer lloc, el valuós *Catálogo tipológico del cuento folklórico español* (1995, 1997) de Julio Ca-

2. Bertran 1989, p. 154, «El pont del diable».

3. Verdaguer 1992, p. 233-239, «L'estany d'Engolasters».

4. Amades 1974, p. 682-684, «Qui tot ho vol tot ho perd».

marena i Maxime Chevalier, que abraça totes les llengües parlades a la península Ibèrica (espanyol, gal·lec i portuguès, basc i català) i estableix les oportunes correlacions amb els índexs hispanoamericans. Per la seva banda, Carlos González Sanz (1996b) ha fet la catalogació de les rondalles aragoneses incloent-hi les catalanes de la Franja d'Aragó i n'ha publicat ja una àmplia revisió (1998).

L'índex tipològic de la rondalla catalana

La base de dades RondCat ha estat una eina imprescindible per poder fer el catàleg tipològic de la rondalla catalana, ja que la introducció sistemàtica de les dades ha permès processar un volum d'informació força considerable i confeccionar així un catàleg que valorem com a molt complet.

El catàleg preveiem que es publiqui en anglès, per tal de donar-li una difusió internacional, i en català per tal que pugui ser fàcilment consultable en el nostre país. En aquests moments hem enllestit la versió anglesa del catàleg, *Index of Catalan Folktales*,⁵ i la seva versió catalana, *Índex tipològic de la rondalla catalana*, està en una avançada fase d'elaboració. Tot i que el gruix de referències és el mateix en els dos catàlegs, la seva orientació és volgutament diferent atès que el públic al qual va adreçat cadascun d'ells és, en principi, diferent.

El nostre *Índex* inclou, llevat d'error o omissió, tots els reculls rondallístics formats a partir de la recollecció de testimonis orals i referits al domini lingüístic català pu-

blicats en forma de llibre des del 1853 fins al 2001. Hem reservat per a una segona etapa l'examen dels aplecs apareguts en publicacions periòdiques —que en el cas de la Catalunya francesa permetrà corregir en part els desequilibris territorials que ara s'observen— per tal com la magnitud del treball hauria allargat excessivament la publicació dels resultats que ara hem obtingut. Tanmateix ens satisfà haver buidat 82 aplecs de rondalles catalanes publicats en 113 edicions i constatar que en aquesta tasca recol·lectora hi han intervingut 54 folkloristes.

L'escorcoll del corpus tingut en compte ha donat un conjunt de 4.819 registres, dels quals 2.049 corresponen a relats amb número Aarne/Thompson, que són els que hem inclòs en el nostre catàleg. Els 2.770 registres restants, que corresponen als materials no inclosos a l'índex Aarne/Thompson, seran objecte d'un altre catàleg que tenim previst de fer més endavant.

El nostre índex conté un total de 546 tipus rondallístics, la gran majoria dels quals corresponen a arguments de rondalles que són coneguts en diferents versions al llarg dels Països Catalans, la qual cosa explica que el nombre total de registres amb número Aarne/Thompson sigui de 2.049 com hem esmentat abans.

El repartiment d'aquests registres és com segueix.⁶ Des del punt de vista quantitatiu, la primera posició l'ocupa Catalunya amb 879 registres, la segueixen Mallorca (415), el País Valencià (291) i, freqüentment, la Franja d'Aragó (265); a més distància apareixen el Carxe (56), Eivissa (52) i Menorca (41), i

finalment la Catalunya del Nord (26), l'Alguer (18), Andorra (5) i Formentera (1).

Conclusió

L'inventari del patrimoni rondallístic català permet valorar l'activitat de recollida de rondalles que s'ha produït en els Països Catalans des de fa prop de 150 anys. Algunes de les dades més significatives que es poden obtenir en una primera anàlisi del corpus considerat són les següents:

El nombre total de rondalles aplegades és de 4.819, de les quals n'hi ha 2.049 que tenen arguments catalogats a l'índex Aarne/Thompson. Això vol dir que disposem d'un nombre molt important de versions autòctones d'arguments que també són coneguts en altres països. La resta, 2.770, és el nombre de rondalles que, de moment, no sabem si tenen equivalent o no en altres territoris, ja que no disposem d'un índex de referència que faci possible la comparació.

El nombre total d'arguments de rondalles és de 546, la qual cosa significa que el nostre patrimoni rondallístic és molt ric. Dit d'una altra manera, la varietat de rondalles de què disposem (i de moment només hem comptabilitzat les que tenen equivalent en l'índex Aarne/Thompson) ens permetria explicar una rondalla diferent cada dia durant un any i mig sense repetir cap argument.

L'activitat de recollida de rondalles ha estat molt important en el conjunt dels Països Catalans. S'han publicat, com a mínim, 82 aplecs de rondalles en un total de 113 edi-

cions —sense comptar les moltes reedicions i adaptacions que han conegut alguns d'aquests rondallaris— que corresponen a la tasca feta per 54 folkloristes. Tot i això, l'arplega ha estat desigual en els diversos territoris. A Catalunya i a Mallorca ha estat més important i primerenca que no pas a la resta. Tanmateix, el País Valencià, la Franja d'Aragó i el Carxe han gaudit d'una atenció molt important en els darrers anys i s'han recollit materials rondallístics molt valuosos. Eivissa, Menorca i la Catalunya del Nord tenen una representació més modesta. Finalment, l'Alguer, Andorra i Formentera són les zones on la tasca de recollida ha estat menor i on caldria dedicar més esforços si es vol compensar la limitada representació que tenen actualment.

5. Hem començat a fer les gestions necessàries perquè el catàleg pugui ser publicat a la col·lecció Folklore Fellows Communications, la col·lecció de referència per als estudis sobre rondallística, que compta entre els seus llibres amb el catàleg internacional Aarne/Thompson (1961) i amb molts altres catàlegs d'abast nacional.

6. Dividim a aquest efecte el territori català en 11 grans regions, que responen a les distintes vicissituds històriques i a les dinàmiques socioculturals de les diverses terres on es parla la llengua catalana, i presentem els registres per aquest ordre: Catalunya, Franja d'Aragó, Catalunya del Nord, Andorra, Mallorca, Menorca, Eivissa, Formentera, País Valencià, el Carxe i l'Alguer.

Bibliografia

AARNE, Antti; THOMPSON, Stith [AaTh] (1961) *The types of the folktale*. Helsinki: Suomalainen Tiedeakatemia.

ALCOVER, Antoni M. (1885) *Contarelles d'en Jordi des Recó*. Amb pròleg de Tomàs Fortesa. Ciutat de Mallorca: Tipografia Catòlica de Sanjuan.

ALCOVER, Antoni M. *Aplech de rondalles mallorquines d'en Jordi des Recó*

ALCOVER, Antoni M. (1896) I] Ciutat de Mallorca: Tipografia Catòlica de Sanjuan.

ALCOVER, Antoni M. (1897) II] Ciutat de Mallorca: Tipografia Catòlica de Sanjuan.

ALCOVER, Antoni M. (1898) III] Ciutat de Mallorca: Tipografia Catòlica de Sanjuan.

ALCOVER, Antoni M. (1904) IV] Ciutat de Mallorca: Tipografia Catòlica de Sanjuan.

ALCOVER, Antoni M. (1909) V] Ciutat de Mallorca: Estampa d'En Felip Guasp i Vicens.

ALCOVER, Antoni M. (1913) VI] Ciutat de Mallorca: Estampa d'En Sebastià Pizà.

ALCOVER, Antoni M. (1916) VII] Sóller: Estampa de «La Sinceritat».

ALCOVER, Antoni M. (1924) VIII] Barcelona: Àlvar Verdaguier.

ALCOVER, Antoni M. (1926) IX] Ciutat de Mallorca: Estampa de Mossèn Alcover.

ALCOVER, Antoni M. (1929) X] Ciutat de Mallorca: Estampa de Mossèn Alcover.

ALCOVER, Antoni M. (1930) XI] Sóller: Salvador Calatayud.

ALCOVER, Antoni M. (1931) XII] Sóller: Salvador Calatayud.

ALCOVER, Antoni M. (1996) *Aplech de rondaies mallorquines d'en Jordi d'es Racó*. A cura de Josep A. Grimalt amb la col·laboració de Jaume Guiscafrè. Vol. I. Palma: Moll.

ALCOVER, Antoni M. (1998) *Aplech de rondaies mallorquines d'en Jordi d'es Racó*. A cura de Josep A. Grimalt amb la col·laboració de Jaume Guiscafrè. Vol. II. Palma: Moll.

ALCOVER, Antoni M. (2001) *Aplech de rondaies mallorquines d'en Jordi d'es*

Racó. A cura de Josep A. Grimalt amb la col·laboració de Jaume Guiscafrè. Vol. III. Palma: Moll.

AMADES, Joan (1950) *Folklore de Catalunya: Rondallística (Rondalles-Tradicions-Llegendes)* Barcelona: Selecta. Biblioteca Perenne 13.

AMADES, Joan (1974) *Folklore de Catalunya: Rondallística (Rondalles)*. Barcelona: Selecta. Biblioteca Perenne 13.

ANDERSON, Walter (1954) "Eine katalanische Märchensammlung". *Scheizerisches Archiv für Volkskunde*, 50, p. 57-62.

BATALLER CALDERON, Josep (1981) *Contalles populars valencianes*. Vol. I. València: Edicions Alfons el Magnànim.

BATALLER CALDERON, Josep (1986) *Contalles populars valencianes*. Vol. II. València: Edicions Alfons el Magnànim.

BATALLER CALDERON, Josep (1997) *Rondalles i acudits valencians*. Gandia: CEIC Alfons el Vell.

BERTRAN I BROS, Pau (1909) *El rondallari català*. Publicat segons el manuscrit original inèdit ab un pròleg sobre l'autor i la seva obra per R. Miquel y Planas. Barcelona.

BERTRAN I BROS, Pau (1989) *El rondallari català*. A cura de Josep M. Pujol. Il·lustracions de Joan Vila. Barcelona: Alta Fulla (Arxius de folklore català; 12).

BOGGS, Ralph S. (1930) *Index of Spanish folktales*. Helsinki: Suomalainen Tiedeakatemia.

CAMARENA, Julio; CHEVALIER, Maxime (1995) *Catálogo tipológico del cuento folklórico español (Cuentos maravillosos)*. Madrid: Gredos.

CAMARENA, Julio; CHEVALIER, Maxime (1997) *Catálogo tipológico del cuento folklórico español (Cuentos de animales)*. Madrid: Gredos.

CASEPONCE, Esteve (1907) *Contes vallespirenchs replegats per En Mir y Nontoquis*. 12 volums. Perpinyà: Impremta d'en Josep Payret.

CASTELLÓ GUASCH, Joan (1953) *Rondaies eivissenques*. Ciutat de Mallorca: Impremta Successors d'en F. Ferrer.

CASTELLÓ GUASCH, Joan (1955)

Rondaies d'Eivissa. Ciutat de Mallorca: Moll (Biblioteca de les Illes d'Or; 64).

CASTELLÓ GUASCH, Joan (1961) *Rondaies i contes d'Eivissa*. Amb estampes de Joan F. Pujadas i Torres i portada i capitals de Josep Bonet Roig. Ciutat de Mallorca: Impremta Alfa.

CASTELLÓ GUASCH, Joan (1974) *Rondaies eivissenques de quan el Bon Jesús anava pel món*. Ciutat de Mallorca: Impremta Alfa.

CASTELLÓ GUASCH, Joan (1976a) *Rondaies eivissenques i contes de sa majora*. Ciutat de Mallorca: Impremta Alfa.

CASTELLÓ GUASCH, Joan (1976b) *Rondaies de Formentera*. Ciutat de Mallorca: Impremta Alfa.

ESPINOSA, A. M. (1946-1947) *Cuentos populares españoles*. 3 volums. Madrid: Consejo Superior de Investigaciones Científicas.

FARNÉS, Sebastià (1893) *Narraciones populares catalanas*. Il·lustracions de M. Duran. Barcelona: Biblioteca Universal Ilustrada.

FERRER I GINARD, Andreu (1914) *Rondaies de Menorca*. Ciutadella.

GONZÁLEZ I CATURLA, Joaquim (1985) *Rondalles de l'Alacantí: contes populars*. Alacant: Institut d'Estudis Joan Gil Albert - Diputació Provincial d'Alacant.

GONZÁLEZ I CATURLA, Joaquim (1987) *Rondalles del Baix Vinalopó: contes populars*. Alacant: Institut d'Estudis Joan Gil Albert - Diputació Provincial d'Alacant.

GONZÁLEZ SANZ, Carlos (1996a) *Despallerofant: Recopilació i estudi de relats de tradició oral recollits a la comarca del Baix Cinca*. Institut d'Estudis del Baix Cinca - Institut d'Estudios Aragoneses - Ajuntament de Fraga. La Sitja 14.

GONZÁLEZ SANZ, Carlos (1996b) *Catálogo tipológico de cuentos folklóricos aragoneses*. Saragossa: Instituto Aragonés de Antropología.

GONZÁLEZ SANZ, Carlos (1998) «Revisión del Catálogo tipológico de cuentos folklóricos aragoneses: Correcciones y ampliación». *Temas de Antropología Aragonesa* 8: 7-60.

GRIMALT, Josep A. (1975) La catalogació de les rondalles de Mossèn. Alcover com a introducció a llur estudi. Universitat de Barcelona

LIMORTI, Ester; QUINTANA, Artur (1988) *El Carxe: Recull de literatura popular valenciana de Múrcia*. Transcripció musical de Lluís Borau i Ester Pérez. Alacant: Diputació Provincial - Institut de Cultura Joan Gil Albert.

LLUÍS SALVADOR D'ÀUSTRIA TOSCANA (1895) *Rondalles de Mallorca*. Wirzburg: Imperial y Real Librería de la Cort de Leo Woelfl.

MACABICH, Isidor (1966) "Rondalles". Dins d'*Historia de Ibiza*. Vol. XI: Costumbrismo. Ciutat de Mallorca, p. 70-101

MARTÍNEZ I MARTÍNEZ, Francesc (1912) *Còses de la meua terra (la Marina)*. Pròleg de Francesc Badenes Dalmau. Primera tanda. València.

MARTÍNEZ I MARTÍNEZ, Francesc (1920) *Còses de la meua terra (la Marina)*. Segona tanda. València.

MARTÍNEZ I MARTÍNEZ, Francesc (1947) *Còses de la meua terra (la Marina)*. Obra pòstuma. Transcrita la música per Mossèn Diego Ciutat i Bardissa. Prevera. Tercera tanda i darrera. València.

MASPONS I LABRÓS, Francesc (1871) *Lo rondallayre*. Volum I. Barcelona: Llibreria de Àlvar Verdaguer.

MASPONS I LABRÓS, Francesc (1872) *Lo rondallayre*. Volum II. Barcelona: Llibreria de Àlvar Verdaguer.

MASPONS I LABRÓS, Francesc (1875) *Lo rondallayre*. Volum III. Barcelona: Llibreria de Àlvar Verdaguer.

ORIOL, Carme (1984) *Aproximació a la rondallística de Joan Amades: catalogació i fonts*. Universitat de Barcelona.

ORIOL, Carme (1997) *Estudi del folklore andorrà en el seu context: La guerra d'Andorra amb els Estats Units i altres mostres de folklore*. Barcelona: Alta Fulla - Arxiu d'Etnografia d'Andorra (Monografies; 1).

ORIOL, Carme (1990) "Revision of Amades' Classification of the Catalan Folktales". *Fabula*, 31, p. 304-312.

ORIOL, Carme (1999a) "El projecte de catalogació de la rondallística catalana en els anys 50". *Actes de l'onze col·loqui internacional de llengua i literatura catalanes*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, p. 365-386.

ORIOL, Carme (1999b) «Les rondalles de Joan Amades i la seva relació amb fonts impreses anteriors». *Estudis de llengua i literatura catalanes* 38, p. 289-311.

PUJOL, Josep M. (1982) *Contribució a l'índex de tipus de la rondalla catalana*. Universitat de Barcelona.

QUINTANA, Artur (1995) *Lo Molinar: Literatura popular catalana del Matarranya i Mequinensa*. Vol. I. Calaceit: Instituto de Estudios Turolenses - Associació Cultural del Matarranya - Carrutxa (Lo Trill; 1).

QUINTANA, Artur (1997) *Bllat Colrat! Literatura popular catalana del Baix Cinca, la Llitera i la Ribagorça*. Vol. I. Calaceit: Instituto de Estudios Altoaragoneses - Institut d'Estudis del Baix Cinca - Institut d'Estudis Ilerdencs - Diputació General d'Aragó (La Gubella; 4).

ROURE TORENT, Josep (1948) *Contes d'Eivissa*. Pròleg de Josep Carner. Il·lustracions de Joan Junyer. Mèxic: Editorial Intercontinental (Edicions del Club del Llibre Català; 4).

SALVÀ I BALLESTER, Adolf (1988) *De la marina i muntanya: folklore*. Alacant: Institut d'Estudis Joan Gil Albert - Ajuntament de Callosa.

SERRA I BOLDÚ, Valeri (1922) *Aplec de rondalles: Nova recopilació de rondalles populars catalanes*. Barcelona: Editorial Catalana (Biblioteca Literària).

VALOR, Enric (1950) *Rondalles valencianes*. Vol. I. València: Editorial Torre.

VALOR, Enric (1951) *Rondalles valencianes*. Vol. II. València: Editorial Torre.

VALOR, Enric (1958) *Rondalles valencianes*. Vol. III. València: Editorial Torre.

VALOR, Enric (1964) *Meravelles i picardies: Rondalles valencianes*. Vol. I. València: L'Estel.

VALOR, Enric (1970) *Meravelles i*

picardies: Rondalles valencianes. Vol. II. València: L'Estel.

VERDAGUER, Jacint (1905) *Rondalles*. Barcelona: Tipografia de l'Avenc.

VERDAGUER, Jacint (1992) *Rondalles*. A cura d'Andreu Bosch. Barcelona: Barcino (Biblioteca Verdaguerriana; 20).